

Opintomatalla Euroopassa...

München & Strasbourg

Dyhäjoen lukio 6.-14.4. 2003

Matkailijan München

ANNA KARJULA

Valitsimme parhaan mahdollisen tavan tutustua kaupungin nähtävyyksiin; teimme kävelytien paikallisen oppaan, **Tanja König**in johdolla. Kävelen ehti hahmottaa kokonaisuuksia ja havaitsi myös mielenkiintoisia yksityiskohtia. Rakennusten mittasuhteet näyttävät todellisimpina, eikä maisemaa ole rajoittamassa bussien ja raitiovaunujen ikkunanpuutteet tai muuten vain likaiset lasit. Talojen vierustoilla kulkiessaan voi vaikka hipaista kivipintaa, jota rakentajat ovat louhineet, hioneet ja maalanneet satoja vuosia sitten.

Kierroksemme alkoi keskellä kaupunkia sijaitsevalta Marienplatzilta, Münchenin syntymäpaikalta. Keskiajalla München oli pieni kylä, jota ympäröivät valtavat maanviljelysalueet. Münchenin perustajina voidaan pitää benediktiinimunkkeja, jotka rakensivat paikalle luostarin. Siihen aikaan luostarit olivat paitsi hengellisen - monesti myös kaupallisen elämän keskuksia. Luostarin viereen pystytettiin kojuja, joista myytiin ruokatarvareita ohikulkijoille. Kauppa laajeni, torille nousi lisää myyntipöytiä ja kauppiaita saapui pitkien matkojen takaa. Opas

Tanja König esitteli ryhmälle Münchenin nähtävyyksiä. Taustalla näkyvät Neue Rathaus ja Neitsyt Marian patsas.

osoittaa tietä, jota pitkin Alpeilta saapuvat markkinamiehet kulkevat kohti Müncheniä, josta oli muodostunut koko Baijerin vilja-, suola- ja olutkellari.

Entisajan tunnelma ei ole kaukana. Ihmisten äänet keskusaikoina ovat varmasti lähellä noihin aikoihin kuuluneita, kieli ainakin on samaa. Kavioiden kopseenkin

voi kuvitella kivistä katuja vasten - Marienplatz on edelleen rauhoitettu autoliikenteeltä. Neitsyt Marian patsas vartioi kaupunkilaisten elelyä ylhäisestä korkeudestaan. Vihanneksia on myös myynnissä, vaatteiden, matkamustojen ja leivosten ohessa.

Luostari on poissa, mutta pai-

kalla kohoaa ylväs Peterskirche. Oppaan mukaan kirkko on müncheniläisille suosittu ja tärkein. Pääsemme kurkistamaan myös sisälle, jossa on parhaillaan menossa katolinen messu. Hiivimme hiljaa kirkon läpi. Oloisimme varmaan olleet puhumatta ilman vartijan käskyäkin - kirkko oli sisältä mykistävän kaunis. Ulkona

katselimme vielä seinään hakettuja pyhimysten kuvia ja tähyilimme ylös kohti Alter Peterin kupolia. Sieltä mahtaisi olla hienot näkymät Münchenin keskustaan! Hissi vain puuttuu...

Varsinaisen kaupungin perusti Heinrich der Löwe (Henrik Leijona) 1158 ja pian Münchenistä tuli koko Baijerin herttuakunnan pääkaupunki. Münchenin historiassa on verisiä ja raunioittavien vaiheita; 30-vuotinen sota 1600-luvulla ja erityisesti toinen maailmansota ovat vieläkin arka aihe müncheniläisille. Neitsyt Marian patsas muistuttaa vastauskonpuhdistuksesta, joka vaikutti voimakkaasti Etelä-Saksassa Lutherin uskonpuhdistuksen jälkeen.

Kevät taisi mennä paluulennolla Helsinkiin, kun tulimme Saksaan. Oppaan mukaan matkaamme edeltävät viikot olivat olleet hyvin lämpimiä ja aurinkoisia... Jatkoimme tutustumiskierrosta kylmyydestä huolimatta. Välillä pistäydyimme rakennuksien sisään sulattelemaan kohmeisia sormia. Toisen maailmansodan pommitusten tuhoamat rakennukset oli onnistuttu restauroimaan taitavasti aivan vanhan ajan hengen mukaisiksi.

Aukion laidalla seisova Frauenkirche rakennettiin lähes tyhjäs-

tä paikallisten kristittyjen varoin ja voimin. Nyt se seisoo jälleen 99 metriä korkeana valmiina esittelemään arvokkuuttaan turisteille tai tarjoamaan rukouksethetken uskovalle. Pienissä kappaleissa voi käydä ripittäytymässä tai muuten vain hiljentymässä. Kullakin ammattikunnalla on oma rukouksekappeli kirkon sivuseinällä. On tynnyrintekijöiden kappeli sekä oluenpanijoiden pyhättö. Myöhemmin myös jotkut rikkaat suvut saattoivat hankkia oman osastonsa kirkon seinustalta. Rautaisten kalteriovien takaa saatoimme ihastella valtavia tauluja ja patsaita. Joidenkin pyhättöjen ovet olivat auki; kuvien eteen oli tuotu kukkia ja sytytetty kynttilöitä.

Kiertelimme vielä pikkuputiikkien täyttämällä kujilla, hallintorakennuksissa ja sisäpihoilla. Oppaamme osasi kertoa mielenkiintoisia tarinoita müncheniläisten elämästä. Tämä Tanja ei itse ollut kotoisin Münchenistä, mutta asunut siellä kymmeniä vuosia. Hänen kerrontansa oli selkeää ja melko helppoa ymmärtää. Oppaan selostus sekä kaikki minkä näimme olivat hyvää sysäystä tutkimusmatkalle vieraseen kulttuuriin.

Strasbourg

-maailmankartalla jo vuosituhsia sitten

MARI KARHUMAA JA ANNA KARJULA

Strasbourg on roomalaisten vuonna 16 jKr. perustama kaupunki, joka sijaitsee Koillis-Ranskassa Rein -joen varrella. Hyvien vesiliikenneyhteyksiensä ansiosta Strasbourg vakautti pian asemansa eurooppalaisena kaupunkina. 2000 vuoden aikana Strasbourgista on kasvanut 250 000 ihmisen asuttama kaupunki.

Ranskalle, Saksalle, Ranskalle...

Uskonpuhdistuksen aikaan protestanttiset kirkot rantautuivat Strasbourgiiin ja kaupungista tuli kansainvälinen uskonnollinen keskus. Calvinin reformoitu kirkko sai lämpimän vastaanoton Strasbourgissa. Elsassin pääkaupungiksi Strasbourg nousi 1681 ranskalaisten valloituksen myötä. Elsassin sijainti kahden suu-

ren valtion, Ranskan ja Saksan välimaastossa on aiheuttanut sen historian aikana monia muutoksia. Maakuntaa on heiteltä puolelta toiselle lukuisien sotien ja kiistojen myötä.

Strasbourgissa historiaa havainnollistaa eräs katu, joka 1800-luvulla sai nimekseen Avenue Napoléon. 1871 Saksan valloituksen myötä siitä tuli Kaiser-Wilhelmstrasse. 1928 ranskalaiset nimesivät kadun Boulevard de la Républiqueksi. Maailmansodan melskeissä tienviittaan taottiin Adolf-Hitler-Strasse. Lopulta kadun nimeksi vakiintui Avenue du Général-de-Gaulle.

Pikku Ranska kaupunkilaisten silmäterä

Strasbourgille tyypillisimpiä rakennuksia ovat monikerrokset, ristikkorakenteiset talot, joita on erityisesti la Petite Francen eli Pikku Ranskan kaupunginosassa, joka kuuluu vanhaan

kaupunkiin. Siellä kadut ovat säilyneet kapeina kujina ja vanhat rakennukset, jotka kuuluivat ennen rikkaille nahkureille, kalastajille ja kauppiaille, muistuttavat edelleen menneisyydestä.

Kaupunginosassa on kauniita vanhoja siltoja, jotka ovat olleet katettuja. Vanhaa kaupunkia ympäröivät linnoitukset vartiotor-

neineen, joita käytettiin aikoinaan sekä vartiointitehtävissä että vankikoppeina. Saatettiinpa niihin sulkea kulkutauteihin sairastuneita kaupunkilaisia, ettei tauti leviäisi. Kaupunginosaa rajaa pato, joka rakennettiin suojaamaan kaupunkia hyökkäyksiltä. Pikku Ranska on otettu UNESCO:n maailmanperintö-

kohteeksi.

Strasbourgissa kasvatteja

Kaupungissa on monien kuuluisien strasbourgilaisten patsaita. 1750-luvulla Strasbourgissa syntynyt **Jean-Baptiste Kléber** kuului **Napoleonin** nimittämiin sotajoukkoihin. Hänen mukaansa on nimetty aukio Strasbourgissa keskustassa. Myös kirjapainotaidon keksijä **Johannes Gutenberg** asui Strasbourgissa vuosina 1434 ja -44. Kuuluisa saksalainen kirjailija **Johan Wolfgang von Goethe** opiskeli aikoinaan Strasbourgissa yliopistossa. Hänen jälkeensä seuraa nykyään noin 40 000 opiskelijaa.

Strasbourg on kahdessa mielessä yksi Euroopan hallinnollisista keskuksista. Strasbourg valittiin Euroopan neuvoston istunmapaikaksi jo toisen maailmansodan jälkeen. Euroopan parlamentti pitää edelleen kuukausittain istuntojaan Strasbourgissa

Palais de l'Europe 'ssa, jonne parlamentaarit matkustavat Brysselistä tekemään tärkeitä päätöksiä. Toinen arvovaltainen instituutio on Palais des Droits de l'Homme, Ihmisoikeuksien palatsi, josta jokainen kaltoin kohdeltu voi hakea oikeutta itselleen.

Tervetuloa Strasbourgiiin!

Ihmiset Strasbourgissa vaikuttivat hyvin ystävällisiltä ja suvaitsevilta. Kansainvälisyys ja erilaisuus ovat rohkeasti esillä katukuvassa. Kaupungin kadut ovat siistejä roskista. Hyvinä esimerkkinä upouusi tram-verkosto, jota liikennöivät tyylikkäästi ympäristöystävälliset raitiovaunut. Kaikesta näkee, että Strasbourg on ylpeä menneisyydestään, mutta samalla seuraa nykypäivää ja on jopa uusien ilmiöiden edelläkävijä!

Aamiaista ja illallista kynttilänvalossa

SISKO VÄÄRÄLÄ

Ulkomailta matkustettaessa on yleensä tapana tutustua kyseisen maan ruokakulttuuriin. Niin teimme mekin.

Tuntumaa saksalaiseen aamiaiskulttuuriin saimme yöpymispaikassamme, jossa aamiainen oli katettu erilliseen aamiaishuoneeseen. Jokaisella pöydällä oli kynttilä, jonka sai itse sytyttää, jos halusi nauttia aamiaisen kynttilänvalossa. Pääsiäisen suuri merkitys katolisille näkyi ylenpalttissa kukka- ja pajuasetelmissa, joita oli aseteltu huoneen joka nurkkaan.

Itse aamiaispöytä oli runsas. Silmät ympyriäisinä katselimme pöydän antimia: vastapaistettuja, rapeita sämpylöitä, juustoja, tahnoja, salaatteja, sekä tietenkin monenlaisia meetvurstileikeleitä. Saksalainenhan on tunnetusti makkaran asiantuntija. Tarjolla oli myös jogurttia, vanilja- ja suklaavanukasta sekä hilloja, marjoja ja hedelmiä. Tavallisen myslin lisäksi jogurtin tai vanukkaan joukkoon saattoi sirtella erilaisia siemeniä ja rouheita. Kahvi tai tee tarjottiin jokaiselle omasta pikkukannusta.

Tarjoilijat olivat pukeutuneet tummaan hameeseen ja asuun, kuuluivat valkoinen pusero sekä kauniisti brodeerattu esiliina.

Jokaisella opintomatikallamme on ollut tapana nauttia yksi tavallista juhlavampi illallinen. Tällä kertaa illallispaikaksi olimme

valinneet hieman kaupungin ulkopuolella, Obermenzingissä, sijaitsevan kestiekvarityylinen Gasthaus Weichandhofin. Valinta tehtiin internetissä olleen houkuttelevan ilmoituksen perusteella. Tutustuimme jo etukäteen valitsemamme ravintolan

ruokalistaan, jonka saimme sähköpostin välityksellä. Knöödelit ja strudelit selvitettiin jo ennen lähtöä saksan tunnilla. Koska halusimme syödä jotain tyyppilistä baijerilaista, pyysimme rouva Roswitha Müllerä, paikan omistajaa, suosittelamaan jotain

meille sopivaa. Näin päädyimme menyysen, jonka nimi oli "Spanferkel mit Blaukraut und gemischten Knödeln." Sanakirjan avulla selvitimme, että tulimme syömään porsasta, jonkalaista haudutettua kaalta ja pingispallonäköisiä taikinapyöryköitä, knöödeleitä. Jälkiruokana oli "Apfelstrudel mit Eis und Sahne."

Matkamme toisena iltana sonnustauduimme sitten parhaimpiimme ja ajoimme junalla Obermenzingin asemalle. Reittikartta, jonka olimme saaneet ruokapaikkaamme, oli tosin hieman suurpiirteinen ja yllätykseksemme saimme asemalla kuulla, että olimme vielä melkoisen matkan päässä kohteestamme. Kello lähestyi jo uhkaavasti seitsemää, jolloin olimme luvanneet olla paikalla. Niinpä lähdimme kiireen vilkkaa hanhenmarssia hameenhelmat hulmuten jatamaan matkaa jalkaisin. Ilman ystävällistä bussinkuljettajaa emme olisi tilanteesta kunnialla selvinneet. Kyseinen herrasmieskuljettaja noukki meidät kyytiin ja neuvoi pysäkin, jolla meidän tuli jäädä pois. Olimme ikionnellisia, kun viimein näim-

me kyltin "Weichandhof" ja tiesimme, että rouva Roswithan herkut meitä jo odottivat.

Paikka oli juuri niin viehättävä kuin ilmoituksen perusteella olimme odottaneetkin. Ravintola koostui erikokoisista huoneista, jotka oli sisustettu tyyppilisin baijerilaisin puuhuonekaluin ja koriste-esinein. Meitä odotti kauniisti katettu pöytä tulppaaniasetelmineen ja kynttilöineen. Myös baijerilaisia brezeleitä, suolarinkeleitä, oli aseteltu koristeeksi. Rouva Roswitha ja miestarjoilijat olivat pukeutuneet baijerilaiseen juhla-asuun. Saimme myös hyvän näytteen Baijerin murteesta – sitä ei ole kovin helppoa ymmärtää.

Ruokailu sujui leppoisasti ja uskon, että kaikkien vatsat täytyivät viimeistään nauttiessamme omenastrudelien jäätelön ja kermavaahdon kera. Muhkean aterian päätteeksi tulee tietenkin muhkea lasku. Erjan ja Jennin tehtävänä oli hoitaa laskun tilaus ja tyylikkäästi tytöt asiasta selviytyivät. Näin oli iltamme baijerilaisen ruoan ääressä päätynyt, ja olimme valmiit kotimatikalle hotellimme. Mutta se onkin jo toinen juttu.

Kauppatori Viktualienmarktin vilinässä

Tommi Lintunen pääsi kokeilemaan kielitaitoaan käytännössä.

ERJA SEPPÄ

Saksa. Olen keskellä Saksan kolmanneksi suurinta kaupunkia Müncheniä, Marienplatzin lähellä sijaitsevalle kauppatorilla, Viktualienmarkilla. Näen ympärilläni monenlaisia ihmisiä ostelemassa ja ihastelemassa kojuilla myytäviä tavaroita. Ympärilläni tuoksuvat maistavat ja miellyttävät tuoreet leivokset ja sämpylät. Tori huokuu elävyyttä ja tohinaa. Se vaikuttaa ulkoapäin katsottuna pieneltä kylältä. Jo varhain aamulla puoli kahdeksalta, torilla myyjät aloittavat valmistelut tulevia asiakkaitaan varten. Jos olet Marienplatzin lähetyillä, eikä ole tärkeämpää tekemistä, täältä on hyvä aloittaa päivä saksalaiseen tapaan tuhdil-

la Bratwurst-aamiaisella. Varhain aamulla onkin paras aika käydä ruokatorilla, jonka täpötäisissä kojuissa on yli parikymmentä lajia makkarointa ja lähes yhtä suuri valikoima tuoreita mausteileipiä.

Vielä hieman tuulisessa ja vilpoisessa torin olutpaikassa ei näy kauniilla ulkoterassilla istumassa kuin muutama janoinen turisti tai paikallinen. Pöydät suurimmaksi osaksi hamuavat tyhjyyttä. Paikka mielellään toivottaa tervetulleeksi janoiset asiakkaat.

Varaa mistä valita

Ruokatoriin voi tutustua monella eri tavalla. Münchenin kaupunkikierroksella saimme

oppaan avulla myös mielenkiintoisen selostuksen saksaksi, Viktualienmarkista. Mutta voit tietenkin yksiksesi kierrellä ja katsella kojuja omissa rauhassa, jos vaikka mukaasi lähtisi jotakin erikoisuuksia. Sinulla on varaa valita: erilaisia juustoja, lihaa, hunajaa, kukkia, leivoksia, viiniä, mehua, herkkuja, yrtejä, kalaa, luomuhedelmiä, vihanneksia, metsätaloustuotteita, eksoottisia - ja kuivettuja hedelmiä, teetä, oliiveja ja monenlaista välipalaa juustopongista kinkkusämpylään. Jotkut Pyhäjoen opintomatkaajista kävivät kauppatorilta ostamassa evästä iltana ja tulevia päiviä varten, sekä tietysti tuliaisiksi kotiin vietäväksi. Erityisesti torilla näkee vanhempiä pariskuntia, jotka käsikades-

sä kiertävät yhdessä koululta koululle ostellen tuotteita.

Aurinkoisina kesäpäivinä ihmisiä torilla roppakaupalla

Saksan kurssi tehtävänä oli tehdä haastattelu. Eräs ystävällinen torinmyyjä Anita ehti kiireiltään vastata muutamaa kysymykseen. Rouvalla oli myytävänä erilaisia vihanneksia, kuten raikkaita salaatteja, tuoreita porkkanoita, tomaatteja, herneitä, hapankaaleja... Hän kertoi meille todella rakastavan työtään sen ihmisläheisyyden vuoksi, eikä maininnut siinä oleva juuri huonoja puolia. Sää vaikuttaa valtavasti, lähtevätkö ihmiset liikkeelle suurina joukkoina. Erityisesti aurinkoisina kesäpäivinä ihmisiä on liikkeellä torilla roppakaupalla. Mietittyään hetken hän kertoo meille, että on myynyt tuotteitaan jo parikymmentä vuotta, jona aikana hänelle on kertynyt myös jonkin verran vakioasiakkaita. Hän on töissä yleensä torilla aamu puoli kuudesta ilta puoli kahdeksaan. Hän kertoo, että euron arvo oli vaikea ymmärtää. Hän ihmettelee, miten onkin oppinut euron käytön niin nopeasti, eikä suurempia ongelmia ole ollut sen käytössä.

Tummanpunainen ruusu aina yhtä luotettava

Eräs kukkakauppias on työskennellyt kukkien parissa 13 vuotta, mutta ei suinkaan saman torin kulmalla. "Paikka on vaihtunut vuosien aikana useastikin", hän kertoo. Kukat eivät ole hänen it-

sensä viljelemiä, vaan joka päivä torilla käy kauppa-auto joka myy mitään erilaisempia kasveja. Tavara on siis takuulla tuoretta. Kukkakauppias kertoo käyvän torilla joka päivä. Vaikka Viktualienmarkt on virallisesti 'suljettu' sunnuntaisin kukkakauppa pyörii myös silloin vilkkaana keskipäivällä kahden tunnin ajan. Asiakasmääriin vaikuttavat tosin monet asiat, etenkin sääolot. "Sateisena päivänä ei asiakkaita näy kovin paljoa, mutta tällaisina aurinkoisina päivinä niitä riittää", myyjä kertoo.

Kukkakauppiaan ammatti on vaihtelevaa. Luovuutta ja mielikuvitusta saa käyttää paljon, kunhan ottaa asiakkaiden vaatimukset huomioon. Kauppias kertoo sitovansa asetelmat alusta alkaen itse. Materiaalia hän käyttää vuodenaikojen mukaan: "Syksyllä krysanteemit ovat kysytyimpiä. Keväällä taas ostetaan paljon tulppaneja."

Erityisiä sesonkiaikoja kauppiaan kalenterissa ovat pääsiäinen ja äitienpäivä. Katolisissa maissa, kuten Saksassa pääsiäinen on jouluaikin merkittävämpi juhla. Katukuvassa se näkyy kirkkaan keltaisina koristeina, pääsiäisleivoksina – niin, ja kukka-

asetelmina. Asetelmissa käytetään paljon meilläkin pääsiäiskukkana tunnettua narsissia. Väriä tuovat myös tulilatva ja hyasintti, jotka meillä mielletään täysin joulukukiksi. Kulttuuri-eroja löytyy siis myös puutarhalta. Onneksi tummanpunainen ruusu on aina yhtä luotettava minne ikinä menee: "Ehdottomasti suosituin kukka!" Münchenin suosituimman torin kukkakauppias myöntää.

"Der Maibaum", baijerilainen perinnesalko

Keskellä toria seisoo "Der Maibaum" salko, jossa on kuvattuna eri ammattiryhmiä. Salko on maalattu baijerilaisin värein eli sini-valkosävyin.

Aikoinaan sen avulla haluttiin osoittaa ihmisille, minkä ammatin harjoittajia paikkakunnalla oli. Sen takia salko pystytettiin aina torille, jossa se oli helposti kaikkien nähtävillä.

Torilla on myös useita pieniä patsaita, jotka esittävät kuuluisia henkilöitä. Siellä on muun muassa koomikko Karl Valentinia sekä hänen muusaansa esittävät patsaat.

Tuhkimo jäi kengättömäksi

PAULIINA RAJANIEMI

Opintomatkamme alkupuolen vietimme Münchenissä, Saksassa. Siirryimme sieltä torstaina 10. 4 Ranskan puolelle Strasbourgin kapunkiin. Samana iltana saimme mahdollisuuden kokea aidon ranskalaisen oopperan.

Esitys kertoi Cendrillonista eli meille tuttavallisemmin Tuhkimosta, joka on Jules Massenet'n vuonna 1899 säveltämä satu-ooppera. Massenet (1842-1912) oli aikansa arvostetuimpia säveltäjiä, jonka pääasiallisia töitä olivat juuri oopperat. Hänen muita teoksiaan ovat oratoriot sekä muutamat baletit.

Ensikosketus oopperakulttuuriin

Kukaan meistä opiskelijoista ei ollut ennen käynyt oopperassa. Ryhmän sisällä tiivistyivätkin melkein kaikki mahdolliset ennakkoluulot. Onneksi tarina oli meille tuttu, sen taiteellinen toteutus vain hieman epäilytti. Emme tienneet juuri mitään itse musiikista, laulusta emmekä eti-

Ranskalaiset nauttivat oopperasta täysin rinnoin.

keteistä. Sinne me kuitenkin lähdimme, hameissa ja kampaus ojennuksessa.

Ensimmäinen yllätys odottikin meitä jo oopperatalon aulassa: lapset ja nuoret. Kun pääsimme sisään ja omille paikoille, huomasimme istuvamme keskellä 10-vuotiaiden koululaisten joukkoa. Lapset olivat varmasti jo melko konkareita. He juttelivat ja naureskelivat, mitä ilmeisimmin meille kun uteliaina kääntyilimme ja venkoilimme

penkeillä nähdäksemme kaikki jännät jutut. Ranskassa lapset tutustutetaan jo melko nuorina oopperaan, teatteriin ja taiteen näytelmiin. (Suomessahan näihin tapahtumiin mennään vasta kun äidinkielenopettaja yläasteella pakottaa.)

Odotellessamme esityksen alkua, saimme tuntumaa myös ranskalaisiin tapoihin. Vieressämme istui seurue, jonka jäsenet vaihtoivat poskisuudelmia seuraan liittyvien tuttaviansa

kanssa. Ooppera vaikutti olevan oikea pariskuntien kohtaamispaikka. Se oli myös "tavallisen kansan" ooppera, jonne ihmiset tulivat aivan normaaleissa arki-vaatteissa, kun me taas istuimme pyntättyinä heidän vieressään.

Ilkeä äitipuoli yleisön suosikki

Oopperan toteutus oli, Walt Disney-piirrettyihin tottuneena, suuri yllätys. Sen tapahtumat oli sijoitettu 50-luvulle.

Oopperassa oli yhteensä neljä näytöstä. Niistä ensimmäinen esitteli meille suuren suuren keittiön. Jättiläismäisen uunin, pöydän ja kaapin vieressä ihmiset olivat kuin tikku-ukkoja. Paha äitipuoli huvitti yleisöä puetuttamalla tyttärensä hienoihin asuihin, pallokuviotuihin hamosiin ja rusetteihin. Pukushow'n jälkeen uunista tuli lavalle ensi kertaa itse Tuhkimo, harmaanruskeassa säkkikangaspuvussaan.

Suomalaisuutta edusti paikan päällä meidän lisäksemme myös laulaja **Katri Paukkunen**, Tuhki-

mon siskopuolen Dorotheen roolissa. Siskot ja erityisesti **Susanna Self** äitipuolena saivat yleisöltä hurjat suosionsoitukset.

Ehkä parhaiten mieleen on jäänyt siskosten ja muiden prinsssiin ihastuneiden neitojen esittämä kohtaus. Siinä he kilpailevat prinssin huomiosta hoitamalla lapsia, vaihtamalla vaippoja, tiskaamalla ja silittämällä vaatteita. Jokainen haluaa näyttää, että juuri hän on se ahkerin ja paras kodinhoitaja. Prinssi ei vain tunnu mieltävän heistä kenkään.

Elämää suurempia rakkaustarinoita

Toinen näytös oli prinssin juhlassa, jonne Tuhkimo saapuu paikalle kesken kaiken saaden kaiken huomion. Hyvä haltiatar apureineen on pukeutunut hänet kauniiseen keltaiseen pukuun. Ja kuten tiedämme, hänen on lähetävä ennen puoltayötä, sillä silloin taika raukeaa.

Tuhkimo viihtyykin juhlissa pitkään prinssin kanssa, kunnes kello tulee 12. Hän kiiruhtaa

pois tiputtaen kenkensä. Odotimme ja odotimme, että prinssi olisi lähtenyt etsimään Tuhkimoa kengän kanssa, mutta niin ei tapahtunut. Mikä ihme Tuhkimo tämä nyt oli kun ei kenkää sovitettu?

Vaikka tätä kuuluisinta kohtausta ei oopperassa nähtykään, Tuhkimo ja prinssi löysivät kuitenkin toisensa. Kolmannessa kohtauksessa he ovat drive elokuvassa, jossa näytetään romanttisia kuvia. Viimeistään tässä vaiheessa monesta saattoi tuntua, että huumori loppuu. Valkokankaalle tuli pieniä pätkiä ruhtinas **Rainierin** ja **Grace Kellyn**, **Jacqueline Bouvierin** ja **John F. Kennedyn** häistä. Ne vaikuttivat täysin irrallisilta ja koko ooppera väkisin pitkitetyltä. Sitten kun ymmärsi Tuhkimon rakkauden kaipuun, ne lokahtivat kohdalleen. Nämä parit edustavat ihailtuja ja kadehdittuja rakkaustarinoita, sellaisia jonka Tuhkimokin haaveilee joskus kokevansa; oman prinssinsä kanssa.

"Human beings will always seek a prince or princess to relieve their sufferings."

Englantilainen puisto Münchenissä -Klassinen maisemapuutarha viehättää kauneudellaan

Näkymä Monopteros-kukkulalle.

JENNI ALASUVANTO

Leppoisa sää on houkuttellut ihmisiä ulkoilemaan englantilaiseen puistoon Münchenin laitamille. Ihmiset kävelevät mutkittelevia teitä pitkin, ulkoiluttavat koiriaan tai muuten vain oleskelevat ja istuskelevat puiston penkeillä auringon paisteessa. Kenelläkään ei tunnu olevan kiire mihinkään. Hieman joka puolella puistoa tapahtuu jotakin puuhattavaa, luultavasti juuri tänään täällä on erityinen tapahtumapäivä.

Kyseessä ei ole mitenkään pieni puistoalue, sillä tämä englantilainen puisto on noin 373 hehtaarin kokoinen alue. Se onkin yksi suurimmista viheralueista, puistoista koko maailmassa ja ikää sillä on jo yli 200 vuotta. Puisto oli ennen suoalue, jonka muuan bayerialainen vaali-

ruhtinas muutatti sotaministerin alaisuudessa sotilasalueeksi. Vuosien kuluessa alueesta muotoutui eräänlainen kansanpuisto sosiaalisten muutosten myötä. Puiston todellisen idean loi puutarhataiteilija **Sckell** vuonna 1808 upeine istutuksineen ja arkkitehtuurisin monumentteineen.

Kiireetöntä ajanviettoa monin eri tavoin

Puisto tarjoaa kaikkina vuodenaikoina monia vapaa-ajanvietto mahdollisuuksia, ja se onkin oivallinen paikka virkistytymiseen. Erityisesti kesäisin voi hyödyntää lukuisia pyöräily- ja kävelyreittejä, joita puistossa kulkee joka suuntaan. Lukuisat ulkoilmaravintolat ovat yksi puiston valttikorteista, joissa saksalaiset voivat nauttia muun

muassa kansallisjuomaansa, olutta. Eri puolilla puistoa ihmiset kokoontuvat piknikille, ottamaan aurinkoa ja muuten vain rentoutumaan. Puiston rauhallinen ja viihdyttävä tunnelma on todellakin aistittavissa. Talvisin puistossa on arvatenkin paljon hiljaisempaa, mutta järven jäällä voi tuolloin käydä vaikkapa luistelemassa tai pelaamassa gurlingia.

Toki tulimme tähän puistoon erään toisenkin syyn takia kuin vain ihastelemaan sitä, sillä tehtävänäme oli haastatella kävijöitä paikan päällä. Minä ja **Tomi Lintunen** lähestymme mukavan näköistä nuorta naista, jolta pyydämme haastattelua. Hän antaa meille luvan esittää kysymyksemme ja vastaileekin oikein mielellään. **Mona**, kertoo asuvansa eteläisessä osassa kaupunkia ja myös opiskelevansa Münchenissä. Hän kertoo tulevansa puistoon erityisesti viikonloppuisin sään ollessa kaunis. Aikaa puistossa hänen mukaansa voi viettää pelaamalla lento- tai jalkapalloa, kävelemällä ja katselemalla muita puistoon tulleita ihmisiä. Kysyessämme, mitä hän luulee puiston merkittävän müncheniläisille, hän vastaa, että puisto on todella suuri ja virkistysalueena tärkeä müncheniläisille.

Näkemisen arvoisia nähtävyyksiä

Puistossa on muutamia sellaisia kohteita, joita kannattaa käydä itse katsomassa. Kävimme katsomassa muun muassa ehkä sitä puiston tärkeintä nähtävyyttä, kiinalaista tornia. Sen yhteydessä on yksi ulkoilmaravintola sekä muita ruokapaikkoja. Tornissa on viisi katosta, joista roikkuu joka kulumasta koristeellisia kelloja. Luulen, että ilmojen lämmetessä ja sään muuttuessa muutenkin kesäisemmäksi, tornin ympärille kerääntyy paljon ihmisiä ulkoilmaravintolaan virvokkeita nauttimaan.

Pienen matkan päässä kiinalaisesta tornista sijaitsee Monopteros-kukkula, joka on tarkoituksella aikoinaan puistoon tehty. Kukulan päällä on pieni temppelin tapainen monumentti, joka herättää huomiota. Puiston toisessa päässä olisi ollut näkemisen arvoinen japanilainen teetalo, jonne asti emme kuitenkaan valittavasti ehtineet. Lukemani mukaan japanilaisessa teetalos-

sa on mahdollisuus osallistua aitoihin japanilaisiin teeseremonioihin. Luonnon läheisyys on varmasti sellainen tekijä, joka saa ihmiset tulemaan puistoon. Joutsenia ja sorsia uiskentelee järvessä ulkoilijoiden iloksi, ja pikkulinnut visertävät puissa. Vaikka puut eivät vielä täydessä vihreydessä

sa on mahdollisuus osallistua aitoihin japanilaisiin teeseremonioihin.

Luonnon läheisyys on varmasti sellainen tekijä, joka saa ihmiset tulemaan puistoon. Joutsenia ja sorsia uiskentelee järvessä ulkoilijoiden iloksi, ja pikkulinnut visertävät puissa. Vaikka puut eivät vielä täydessä vihreydes-

sään olekaan, tunnelma puistossa on lämpimän kesäinen. Puistossa olisi kyllä ollut ihanaa kuljeskella enemmänkin, sillä ainakin minä ihastuin paikkaan todella. Englantilainen puisto onkin malliesimerkki klassisesta maisemapuutarhasta, joka ihasuttua viehättävyydellään.

Kiinalainen torni on yksi puiston vaikuttavimmista nähtävyyksistä.

Alte- ja Neue Pinakothek- taidemuseoissa eurooppalaisen taiteen mestariteoksia

JENNI HEIKKILÄ

Opintomatkaamme liittyi myös kuvaamataidon syventävä kurssi, joka suuntasi leirikouluun taiteeseen. Opiskelijat, jotka olivat ottaneet tämän kurssin, valitsivat itsenäisesti tutkitavan maalauksen, joka löytyisi joko Münchenin Alte tai Neue Pinakothek- taidemuseoista tai Strassbourgin Musee des Beaux-Arts- museosta. Ennen leirikoulua työstimme teoksesta kirjallisen kuva-analyysin. Leirikoulukohteessa kukin olisi tutkimaan teoksen ja taiteilijan asiantuntija opastamalla paikan päällä kyseisen teoksen muulle ryhmälle. Jokainen kurssilla ollut teki myös valitsemastaan kuvasta jäljennöksen piirtäen tai maalaen.

Flaamilaista ja saksalaista taidetta 1300-1700-luvuilta

Alte Pinakothek on yksi vanhimmista, kauneimmista ja merkittävimmistä maailman taidemuseoista. Rakkaus tämänhetkisen taidekokoelman keräämiseen sai alkunsa jo vuonna 1528 Beyerin herttua **Wilhelm IV** aikana. Kokoelma kasvoi loistokkailla teoksilla aina uuden hallitsijan astuttua valtaan. Alte Pinakothek antaa seinillään pääasiassa tilaa vanhemmalle flaamilaiselle ja saksalaiselle taiteelle 1300-1700-luvuilta. Itse taidemuseo valmistui vuonna 1836 arkkitehti **Leo Von Klenzen** ja Kuningas **Ludvig I:sen** yhteistyönä tämän ottaessa taidekokoelman vastaan. Alte Pinakothek on jo itsessään arkkitehtuurisesti uusklassismin merkittävimpiä rakennuksia, joka toimi esikuvana myös Rooman st. Petersburgin museolle. Vanhaa Pinakothekia myös entisöitiin vuonna 1998.

Münchenin Louvre

Taidemuseossa on esillä yli 800 eurooppalaisten taidemaalareiden mestariteosta, joista

näkee hyvin taiteen kehityksen keskiajalta rokokooon. Alte Pinakothekissä on myös yksi maailman suurimmista flaamilaisen barokkimaalarin **Peter Paul Rubensin** töiden kokoelmista. Sieltä löytyy muun muassa hänen uskonnollisiin aiheisiinsa lukeutuvia teoksia. Rubensin teknisellä ja koloristisella lahjakkuudella on ollut suuri vaikutus jälkimaailmaan, ja moni ryhmästämme valitsikin tutkittavakseen juuri hänen maalauksiaan. Taidemuseon huipentumia ovat myös saksalaisten maalareiden **Altdorferin** ja **Albrecht Dürerin** teokset sekä kaikkialla maailmassa tunnetuiksi tulleiden **Tizianin**, **Da Vincin**, **Rafaellon** ja **Rembrandtin** taide.

Neue Pinakothek

Vanhaa Pinakothekia vastaapäätä sijoittuu uusi eli Neue Pinakothek. Siellä puolestaan on esillä erinomaista ja poikkeuk-

Oppilaat hakivat taideelämyksiä Neue- ja Alte Pinakothekistä.

sellista eurooppalaista maalaus- taidetta ja kuvanveistoa 1700-1900-luvuilta. Pinakothekissä on muun muassa kattavasti Kuningas Ludvig I:sen yksityiskokoelman taidetta. Myös täällä

taiteen ystävät saavat ihastella etenkin saksalaisten ja alankomaalaisten taiteilijoiden teosten parhaimmista. Neue Pinakothek kätkee sisäänsä myös englantilaista ja espanjalaista muo-

tokuva- ja maisema- maalausta sekä ranskalaisista impressionismia. Lähes jokaiselle tuntuu kuulostavat myös varsin värikkäitä maalauksia toteuttaneet kaksikko **Vincent Van Gogh** ja **Claude Monet**.

Albrecht Dürerin kuuluisa omakuva Alte

Pinakothekin kokoelmassa

Aloitimme vierailumme keski- viikkoamuna 9.4 Barer Straßel- la sijaitsevasta Alte Pinakothekistä. Kotosuomessa yhtenä tehtävistäni oli informoida hie- man ryhmäämme taidemuseoista, joihin tämän päivän ohjelma meitä johdatti. Museon laajasta taidevalikoimasta päätimme syventyä vain teoksiin, joita ryhmän jäsenet olivat tutkineet. Oma valintani oli saksalainen Nürnbergissä syntynyt taide- maalari ja epäilemättä Pohjois- Euroopan oma renessanssinero Albrecht Dürer (1471-1528). Hänen teoksistaan Alte Pinakothek omisti taiteilijan 28-vuotiaana maalaaman omakuvan. Dürer suorastaan nouti italialaisen renessanssin Alppien pohjois- puolelle, ja hänen osuutensa Euroopan kuvataiteen kehittäjänä oli mittava. Hän saavutti hämmästyttävän monipuolisilla töillään menestystä niin pohjoisessa kuin etelässäkin. Dürer oli myös ensimmäinen pohjoiseurooppalainen taidemaalari, joka maalaisi itsenäisiä maisemakymmiä ja oli tietoinen itsestään nimenomaan taiteilijana. Hän julkaisi yli 350 puupiirrosta ja

kaiverrusta, joissa oli hänen kuuluisa AD-monogramminsa. Dürer saattoi myös toisinaan laittaa teoksiinsa näkyviin vuoden ja pienen selvityksen sen aiheesta. Ainakin 60 hänen öljy- värimaalauksistaan on selvinnyt nykypäivään.

Dürerin viesti jälkipolville

Löydettyämme Dürerin omakuvan huomasimme paikalla olevan jonkin asteista tungosta. Tämä kertoi jo jotain teoksen kuuluisuudesta. Dürerin useista omakuvista tämä teos oli 1500-luvulla maalattu ja viimeisin. Siinä hän on halunnut kuvata itsensä muistuttamaan Jeesusta. Dürerin tarkoituksenmukainen viesti katsojalle on, että taiteilijan luova henki on Jumalan lahja ja että Hän loi myös Jeesuksen ja ihmiset omaksi kuvakseen. Kuva on maalattu lähes barokkimaisen tummilla sävyillä, ruskean eri vivahteet leikkitelevät maalauksessa, ja valo tulee vasemmalta. Teoksesta näkyy hyvin pyrkimys yksityiskohtaiseen kuvaukseen, oikeisiin mittasuhteisiin ja kauneuteen, jotka olivat Dürerille tärkeitä tavoitteita. Teos on ehkä Albrecht Dürerin arvostetuin ja tunnetuin omakuva koko Euroopassa. Huomasin samaista teosta käytettävän myös erilaisissa mainoksissa katu- kuvassa.

Vaikka museoiden ei usein mielletä olevan nuoria kiinnostavia kohteita, on aivan eri asia katsoa kuuluisaa maalausta oikeassa taidemuseossa kuin kirjan kuvasta. Kaikki ne vanhat teokset siinä ympärilläsi henkivät omaa aikakauttaan ja kätkevät väreihinsä ja tapahtumiinsa jännittävää symboliikkaa, mitä et ehkä ymmärrä, mutta taidetta onkin kiva katsella myös ihan rennosti. Omia tuntemuksia siitä, miten näkemänsä kokee, ei voi aina kuvailla toisille. Siksi kannattaisikin mahdollisuuden tulla itse uppoutua taideelämykseen, mitä se parhaimmillaan on.

Oliver Twist, orvon pojan tarina

JENNI KALLIO

Amerika Hausin eteinen Münchenissä oli vielä hiljainen, kun ryhmämme avasi rakennuksen oven runsaasti etuajassa. Aula oli lähes tyhjä. Eteisessä oli vain muutama työntekijä. Kun paikalle saapui lipunmyyjä, pääsimme siirtymään eteenpäin. Ihmetystä riitti, kun ennen lippujen ostamista vastassa olivat turvamieliset, jotka suorittivat pienen turvatarkastuksen. Teatteriyleisö pääsi eteistä pidemmälle vasta, kun oli näyttänyt laukkunsa sisällön vartiomiehille. "Ei se ny mikään iso tarkastus ollut. Kunhan vähän tonkasivat

tavaroita. Kaks pelottavan näköstä miestä siinä oli, mutta ne oli ihan ystävällisiä", kuittaa opiskelija **Pauliina Rajaniemi**.

Tarina orvosta pojasta

Nähtävä esitys pohjautui **Charles Dickensin** kirjoittamaan romaaniin Oliver Twist. Teatteriesitysmuotoon Oliver Twistin ovat muokanneet **Paul Steppings** ja **Phil Smith**. Tarinan päähenkilö on orpo Oliver Twist, joka asuu köyhäntalossa. Kasvettuaan isoksi hänet lähetetään töihin. Jouduttuaan vaikeuksiin uudessa paikassa Oliver karkaa ja päätyy lopulta Lontooseen.

Siellä poika eksyy huonoon seuraan ja on vähällä itsekin ryhtyä varkaaksi. Oliver säilyttää kuitenkin rehellisyytensä, ja hänet löytää hänen oma isoisänsä. Monien vaiheiden kautta Oliver jää asumaan isoisänsä luokse.

Englantilainen kirjailija ja journalisti, Charles Dickens kirjoitti sarjan todella suosittuja romaaneja, jotka ottivat kantaa köyhien huonoon kohteluun ja virkavallan tekopyhyteen tunteellisella tavalla, mikä vetosi hänen aikansa ihmisiin. Oliver Twist oli näistä romaaneista ensimmäinen, ja se kirjoitettiin vuonna 1837. Monet väittävät sen olevan paras Dickensin kirjoittamis-

ta romaaneista.

Lavastus minimaalista

Näytelmä toteutettiin viiden henkilön voimin. Lavastus oli minimaalista ja välillä jopa hauska toteutettua. "Mua nauratti monessa kohtaa. Hassuinta oli, kun ruumisarkku toimi välillä ovena ja välillä kellarina. Lavasteiden vähäisyys yllätti, mutta se oli lopulta ihan positiivinen yllätys." Rajaniemen mielestä näytelmä ei kaivannut mitään efektejä, koska näyttelijät tavaltaan itse tekivät ne. "Näyttelijät ja heidän laulunsa pääsi esille. Esitys olisi saattanut mennä pi-

lalle, jos efektejä olisi ollut."

Näytelmä esitettiin englannin kielellä. Vieras kieli ei kuitenkaan häirinnyt teatterinautintoa. "Kieli oli ihan helppoa. Multa jäi vain muutama sana, jota en ymmärtänyt", Rajaniemi heläyttää.

Näyttelijäkaarti koostui The American Drama Group Europe:n ja TNT theater:n jäsenistä. The American Drama Group Europe perustettiin vuonna 1978 Münchenissä. TNT theater sai alkunsa vuonna 1980 Paul Stebbingsin ja muuttaman muun näyttelijän toimesta. Nämä kaksi tahoa alkoivat tehdä yhteistyötä vuonna 1993.

Suomalaisia euroja

Näyttelijäryhmä oli vierailut aikaisemmin Suomessa, Oulussa. Kun leirikouluryhmämme oli varannut lippuja Oliver Twist esitykseen, oli yhteyshenkilö **Grantly Marshall**, tuottaja, näyttelijä ja The American Drama Group Europe:n perustaja, ihastunut suuresti kuullessaan, että olimme suomalaisia. Mies oli ilmeisesti mieltynyt maamme valutan ulkonäköön, sillä hän oli pyytänyt meitä maksamaan esitykseen tullessamme suomalaisilla euroilla.